

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

A/PNL/609
02.10.2026

Nr.6506A/02.10.2026

Către: Domnului Mihai Dimian, Ministrul Educației și Cercetării

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Semnalul Academiei Române privind consumarea unei părți din bugetul de cercetare pe taxe de publicare în reviste cu recenzie discutabilă și eligibilitatea acestor taxe în fondul de 100 de milioane de lei constituit prin Ordinul nr. 3.876/2026

Stimate Domnule Ministru,

Biroul Prezidiului Academiei Române a publicat la 21 septembrie 2026 comunicatul „Pentru o responsabilă și corectă evaluare a cercetării științifice”, pe baza dezbaterii din Adunarea Generală din 17 septembrie. Academia constată cu îngrijorare creșterea accentuată a numărului de articole științifice provenite din România în reviste cu recenzie discutabilă și afirmă că este greu de acceptat ca o bună parte din bugetul alocat cercetării din institute și universități să fie consumată pe taxele, deloc neglijabile, de publicare a articolelor.

Comunicatul enumeră cinci criterii operaționale de identificare a acestor reviste: excesul de numere speciale, timpul foarte scurt de la depunere la publicare, rata mică de respingere, autocitățile și citările în interiorul aceleiași edituri, precum și campaniile agresive de corespondență. Academia propune reducerea ponderii factorului de impact, a scorului de influență și a indicelui Hirsch și trecerea la evaluare calitativă, potrivit acordului CoARA din 2022. Cere, de asemenea, conducătorilor de doctorat să nu accepte elaborarea tezelor pe baza unor asemenea publicații și semnalează proliferarea congreselor internaționale prădătoare.

Semnalul privește direct un instrument bugetar al Ministerului. Ordinul nr. 3.876 din 5 mai 2026, publicat în Monitorul Oficial nr. 404 din 13 mai 2026, constituie pentru anul 2026 un fond de 100.000.000 de lei pentru cercetarea științifică universitară și declară expres eligibile, la art. 3 lit. b), cheltuielile privind taxele de publicare a articolelor științifice. Jumătate din fond se repartizează după punctajul din Metarankingul universităților 2025.

Suprapunerea este evidentă. Statul numără articolele ca să aloce bani și plătește, din aceiași bani, taxa care produce articolul. Cine cunoaște mecanismul îl poate folosi legal, iar cine nu îl cunoaște pierde finanțare.

Contextul face problema mai gravă. România a alocat în 2024 pentru cercetare-dezvoltare 0,46 % din produsul intern brut, ultimul loc în Uniunea Europeană, față de o medie

europăană de 2,24 %. Fiecare leu cheltuit pe o taxă de publicare într-o revistă fără valoare este un leu care nu ajunge într-un laborator.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 198-205 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez, în scris, următoarele întrebări:

1. Ce sumă din cele 100.000.000 de lei alocate prin Ordinul nr. 3.876/2026 a fost raportată de instituții ca utilizată pentru taxe de publicare a articolelor științifice, defalcat pe universități?
2. Ce pondere are numărul de articole, prin raportare la criteriile calitative, în Metarankingul universităților 2025 folosit pentru repartizarea a jumătate din fond?
3. A exclus Ministerul sau Autoritatea Națională pentru Cercetare vreo revistă ori editură din calculul indicatorilor de finanțare și din decontare? Dacă da, pe ce criterii și câte?
4. Există la nivelul Ministerului o listă de reviste și edituri excluse de la decontarea taxelor de publicare din fonduri publice? Dacă nu, ce împiedică întocmirea ei?
5. În ce stadiu se află transpunerea principiilor acordului CoARA în metodologiile naționale de evaluare, inclusiv în cele ale Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, și cu ce termen?
6. Ce sumă totală din fonduri publice, prin toate programele de finanțare a cercetării, a fost cheltuită pe taxe de publicare în anii 2023, 2024 și 2025?
7. Câte articole cu autori afiliați instituțiilor românești au fost publicate în anii 2024 și 2025 în reviste care îndeplinesc cel puțin trei dintre cele cinci criterii enumerate de Academia Română?
8. Ce mecanism de verificare aplică Ministerul înainte de decontarea unei taxe de publicare din fonduri publice și cine răspunde de această verificare la nivelul instituției beneficiare?
9. Ce poziție are Ministerul față de propunerea Academiei Române privind reducerea ponderii factorului de impact și a indicelui Hirsch în evaluarea cercetătorilor?
10. Ce instrument de sprijin există pentru publicarea în regim de acces deschis în reviste cu reputație consolidată, unde taxele sunt substanțial mai mari, astfel încât restrângerea decontării să nu blocheze cercetătorii onști?

Domnule Ministru, constituirea fondului de 100 de milioane de lei pentru cercetarea universitară într-un an de consolidare fiscală a fost o decizie bună și o consemnez ca atare. Sunt conștient că fenomenul semnalat de Academia Română s-a construit peste un deceniu de indicatori cantitativi adoptați la nivel internațional și că nicio metodologie nu se schimbă într-un singur an universitar. Vă adresez aceste întrebări în urma discuțiilor purtate cu cercetători și cadre didactice și îmi exprim deplina deschidere de a sprijini din Parlament trecerea la un

sistem de evaluare care premiază substanța. Vă rog să-mi răspundeți în scris, în termenul prevăzut de Regulamentul Camerei Deputaților.

Cu deosebit respect,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL